

Стенографски дневник

НА

4. заседание

Събота, 11 септември 1943 г.

Открито в 11 ч.

Председателствувал председателят Христо Калфов.

Секретари: Светослав Славов и Стефан Багрилов.

СЪДЪРЖАНИЕ

		СЪДЪРЖАНИЕ		Стр.
		Стр.	Съобщения:	
Дневен ред:				
Полагане клетва от избраните регенти	19	Отпуски		20
Говорил: предс. Христо Калфов	20	Питане от народния представител Петко Стайнов по не- правилното прилагане на правилника за вътрешния ред		20
Прокламация до българския народ от регентите	20	Закриване на сесията		20

(Още преди 10 ч. около сградата на Народното събрание започва да се трупат народ, който с интерес очаква пристигането в Народното събрание на Нейно Величество Царица Йоанна, на тримата регенти, на членовете от царското семейство и на официалните лица. Пред Народното събрание, вдясно от стълбището, е построена почетна рота от Школата за запасни офицери, с бойно знаме.

В 10 ч. 15 м. ложите в заседателната зала на Народното събрание започват да се заемат. В ложите № № 1 и 2, вдясно от царската ложа, заемат места съпругите на г-да министрите, на бивши министър-председатели и на бивши министри. В ложа № 3, вдясно от царската ложа, заемат места членовете на дипломатическото тяло. В ложа № 4, вдясно от ложа № 3, заемат места заместник-председателят на Св. Синод, Видинският митрополит Неофит, Врачанският — Павлий, Търновският — Софроний, Пловдивският — Кирил, Сливенският — Евлогий, Неврокопският — Борис, Русенският — Михаил, Ловчанският — Филарет. В същата ложа № 4 заемат места: столичният кмет инж. Иван Иванов, председателят на Върховния касационен съд Аврам Аврамов и други висши магистрати. В ложите № № 5 и 6, наляво от царската ложа, заемат места: бивши министър-председатели, бивши министри, запасни генерали, членове на професорското тяло, висши чиновници и видни общественици. В ложите № № 7 и 8 заемат места: съпругите на г-да народните представители, на бивши министри, на запасни генерали, на висши чиновници и на общественици. Галериите са заети от многобройна публика.

В 10 ч. 45 м. започва да звъни звънецът и в заседателната зала на Народното събрание, от двата ѝ входа — източният и западният — влизат г-да народните представители и заемат своите места.

В 10 ч. 55 м. в заседателната зала влизат г-да министрите и заемат места вдясно на подиума пред министерската маса, както следва: председателствуваният Министерския съвет, министърът на вътрешните работи г-н Петър Габровски, министърът на народното просвещение г-н проф. Борис Йоцов, министърът на финансите г-н Добри Божилов, министърът на правосъдието г-н д-р Константин Партов, министърът на търговията, промишлеността и труда г-н Никола Захариев, министърът на земеделието и държавните имоти г-н инж. Христо Петров, министърът на обществените сгради, пътищата и благоустройството г-н инж. Димитър Василев и министърът на железниците, пощите и телеграфите г-н инж. Васил Радославов.

Малко след това в заседателната зала, от източния ѝ вход, влиза софийският митрополит г-н г-н Стефан, облечен в тържествени църковни одежди, придружен от двама дякони, и застава вдясно на подиума на залата с лице срещу г-да министрите.

Точно в 11 ч. без една минута в царската ложа влиза Нейно Величество Царица Йоанна, придружена от Нейно Царско Височество Княгиня Евдокия и техни кралски височества Вюртембергския херцог Албрехт и херцогиня Надежда, с малка свита, и началникът на протокола г-н Каранджулов. При влизането на Нейно Величество Царица Йоанна г-да народните представители и всички присъстващи стават на крака и поздравяват Нейно Величество Царица Йоанна, която им отговаря с поклон, при всеобщо мъльчание.

В същото време на площада пред Народното събрание почетната рота от Школата за запасни офицери взе за почест за среща на регентите Негово Царско Височество княз Кирил Преславски, г-н проф. Богдан Филев и г-н генерал-лейтенант Никола Михов.

От двете страни на стълбите на Народното събрание са построени генералите и висшите офицери. В предверието на Народното събрание са заели места председателят на Народното събрание г-н Христо Калфов, подпредседателят на Събранията г-н д-р Петър Кюсеианов, секретарите г-н Стефан Багрилов и г-н Светослав Славов, началникът на канцеларията на Народното събрание г-н Никола Карагьозов и членовете на гражданската и военната свита на Негово Величество.

Предвождани от бюрото на Народното събрание, г-да регентите през тържествения вход влизат в заседателната зала. Председателят на Народното събрание г-н Христо Калфов извести: „Г-да народни представители! Г-да регентите пристигат!“

След това в заседателната зала влиза пръв, Негово Царско Височество регентът Кирил Княз Преславски, последван от регентите г-н проф. д-р Богдан Филев и г-н генерал-лейтенант Никола Михов и царската свита, посрещнати с бурни и продължителни ръкоплескания и викове „ура!“. От двете страни на тържествения вход зад последните банки на г-да народните представители заемат места генералите и висшите офицери.

Регентите застават в средата на заседателната зала пред председателското място с лице към народните представители: Негово Царско Височество Княз Кирил Преславски в средата, от дясната му страна г-н д-р Богдан Филев и от лявата му страна г-н генерал-лейтенант Никола Михов.

Гражданската и военната свита на Негово Величество застава вдясно от тях, пред министерската маса, с лице към народните представители.

Председателят на Народното събрание г-н Христо Калфов, придружен от подпредседателя г-н д-р Петър Кюсеианов и секретарите г-да Светослав Славов и Стефан Багрилов, отива на председателското място)

Председател Христо Калфов: Г-да народни представители! Има нужният брой народни представители. Отварям заседанието.

(Отсъствуват: Божил Прашилов, Васил Чобанов, Васил Цветков Василев, Дончо Узунев, Иван Василев Петров, Крум Митаков, Найдено Райнов, Панайот Станков, Петър Марков, Петър Думанов, Рашко Атанасов, Славейко Василев, Стамо Колчев, Стефан Керкенецов, Стефан Стателов, Цeko Дамьянов Вълчев)

Пристъпваме към дневния ред:

Полагане клетва от избраните регенти.

(Софийският митрополит г-н г-н Стефан, с Евангелие и кръст в ръце, произнася гласно и регентите, Негово Царско Височество Княз Кирил Преславски, г-н проф. Богдан Филев и г-н генерал-лейтенант Никола Михов, с вдигната за кръстене дясна ръка, повтарят и полагат следната клетва:

„Кълна се во всемогущаго Бога, че ще бъдъ верен на царя, че свето и ненарушимо ще пазя конституцията и законите на царството и че във всичките си разпореджания ще имам пред очи само ползата и доброто на царството. Бог да ми е на помощ.“

След полагане на клетвата регентите се прекръстват трикратно, целуват кръста и Евангелието и подписват клетвения лист, поставен в художествено изработена папка, по следния ред:

Първи подписва регентът Негово Царско Височество Кирил Княз Преславски; втори подписва регентът г-н проф. д-р Богдан Филев; трети подписва регентът г-н генерал-лейтенант Никола Михов)

Председател Христо Калфов: Г-да народни представители! Онзи ден, на 9 септември т. г., с вашия вот вие установихте върховната ни конституционна власт след смъртта на непрежалимия ни цар-обединител Борис III.

Начинът, по който стана избирането на регентството, проявеното единодушие и манифестираната акламация показват здравия смисъл на българския народ и вашите държавнически качества, с които вие в най-скоро време спомогнахте да се създаде и утвърди върховната ни власт — гаранция на реда, сигурността и спокойствието в държавата.

С току-що положената клетва от избраните регенти се създаде здравата връзка между народа и тях, облечени в царската власт.

Ние твърдо вярваме, че те ще следват посочения и завещан отечествен път от о'Бозе почившия цар Борис III и че всички заедно ще служим на върховните интереси на целокупния български народ.

С тази вяра нека от сърце да им пожелаем успех в толкова трудната, важна и отговорна работа, която им предстои.

Да живее Негово Величество Цар Симеон II! (Бурни и продължителни ръкопесания и викове: „Да живее! Ура!“)

Да живее Нейно Величество Царица Йоанна! (Всички народни представители се обръщат към Нейно Величество Царица Йоанна, бурно и продължително ръкопесат и мощно викат „ура!“) Нейно Величество царица Йоанна с поклони благодари на неколкуминутните овации на г-да народните представители и на публиката)

Да живеят регентите! (Бурни и продължителни ръкопесания и викове „ура!“ Регентите с поклони благодарят на г-да народните представители)

Да живее България! (Бурни и продължителни ръкопесания и мощни викове „ура!“)

Софийски митрополит г-н г-н Стефан: На добър ви час!

(Г-да регентите целуват кръста, поднасян им от Софийския митрополит г-н г-н Стефан, който казва тихо по няколко думи на всекия от регентите и го целува. След това председателят на Народното събрание г-н Христо Калфов слиза от председателското място, отива при регентите и ги поздравява.)

Точно в 11 ч. 8 м. регентите напускат заседателната зала по същия ред, както при пристигането им, изпратени с бурни и продължителни ръкопесания и мощни викове „ура“, последвани от председателя и бюрата на Народното събрание, от г-да министрите и членовете на царската свита

В предверието на заседателната зала регентите се сбогуват с г-н председателя на Народното събрание, г-да министрите и официалните лица. През това време тук пристига и Нейно Величество Царица Йоанна, придружена от Нейно Царско Височество Княгиня Евдокия и Техни Кралски Височества Вюртембергския Херцог Албрехт и Херцогиня Надежда, и всички се отправят за площада пред Народното събрание.

От двете страни на стълбището пред Народното събрание са заели места генералите и висшите офицери.

Нейно Величество Царица Йоанна слиза бавно и заедно с другите членове от царското семейство заема място пред самите стълби.

Председателят и бюрата на Народното събрание и г-да министрите, наредени по реда на конституцията, остават пред самия вход на Народното събрание.

При появяването на тримата регенти пред Народното събрание почетната рота от Школата за запасни офицери взема за почет, Регентите се отправят напред към генералите, заели място вдясно от почетната рота пред самия паметник на Царя-Освободител. И тримата регенти се ръкуват с генералите и другите висши офицери. Негово Царско Височество Княз-регентът приема рапорта на командувачия почетната рота и, придружен от двамата регенти, прави преглед на почетната рота, която поздравява отзивисто и с ясен глас: „Здравейте, юнаци!“, на което войниците отговарят с: „Здраве желаем, Ваше Царско Височество!“. След това тримата регенти се връщат отново покрай почетната рота и се отправят към стълбите на Народното събрание при Нейно Величество Царица Йоанна и другите членове на царското семейство.

Почетната рота отдава почет и на Нейно Величество Царицата, която, заедно с придружаващите я членове от царското семейство и от свитата, се отправя с автомобил за Двореца.

Първи напускат площада пред Народното събрание с автомобил Нейно Величество Царица Йоанна и регентът Негово Царско Височество Княз Кирил Преславски. Във втория автомобил заемат място регентите г-н проф. д-р Богдан Филев и г-н генерал-лейтенант Никола Михов, последвани от Нейно Царско Височество Княгиня Евдокия, Техни Кралски Височества Вюртембергския Херцог Албрехт и Херцогиня Надежда и членовете на царската свита.

В 11 ч. 30 м., след изпращането на Нейно Величество Царицата и на г-да регентите, председателят и бюрата на Народното събрание и г-да министрите, се завръщат в заседателната зала на Народното събрание и заседанието продължава.

Председателят Христо Калфов заема председателското място.)

Председател Христо Калфов: (Звъни) Г-да народни представители! Заседанието продължава. (Става прав) Ще прочета прокламацията до българския народ от г-да регентите. (Всички стават прави)

„ПРОКЛАМАЦИЯ до българския народ

Българи! Поради непълнолетието на Негово Величество Цар Симеон II, XXV обикновено Народно събрание, което в този момент е единственият законен изразител на народната воля, в заседанието си от 9 септември т. г., избра за регенти Негово Царско Височество Кирил Княз Преславски, проф. д-р Богдан Филев и генерал-лейтенант Никола Михов.

Днес, 11 септември 1943 г., ние регентите положихме пред Народното събрание предвидената в конституцията клетва и поемаме, съгласно с чл. 30 от конституцията, управлението на царството в пределите на царската власт и от името на Негово Величество Симеон II, цар на българите.

Като съобщаваме това на българския народ, ние заявяваме, че при изпълнението на нашата длъжност ние ще имаме пред вид само интересите на народа и на държавата и ще се ръководим преди всичко от заветите и политическите разбирания на о'Бозе почившия цар-обединител, Негово Величество Борис III, за да можем да продължим с успех неговото дело.

В тези съдбоносни времена ние призоваваме всички българи от всички краища на обединеното ни отечество да се сплотят здраво около трона на Негово Величество Симеон II, цар на българите, за да можем общи усилия да изградим благоденствието и напредъка на целокупния български народ.

Да живее царят!

Да живее България!

Да живее българският народ!

София, 11 септември 1943 г.

Подписаха — регенти: { Кирил Княз Преславски
Проф. д-р Богдан Филев
Генерал-лейтенант Никола Михов. "

(Бурни и продължителни ръкопесания)

(Председателят и народните представители седат)

Председателството е разрешило на народния представител г-н Иван В. Петров един ден отпуск — за днес.

Постъпило е питане от народния представител г-н Петко Стайнов по неправилното прилагане на правилника за вътрешния ред.

(Председателят става прав)

Г-да народни представители! Натоварен съм от Нейно Величество Царица Йоанна (Всички стават прави) да изкажа августейшата ѝ благодарност към народното представителство за така прочувствено участие, което взе в голямата скръб и скъпата загуба, която Нейно Величество Царицата, Негово Величество Цар Симеон II, цялото царско семейство и целият български народ претърпяха с кончината на о'Бозе почившия наш цар-обединител Борис III.

В участието на Народното събрание тя вижда още един, и то подчертан израз и на привързаност, и на преданост към царската династия и еднакво с това едно изказване дълбока печал за незначимата загуба, която претърпя българският народ с кончината на нашия преждевременно починал любим цар.

Таско Стоилков: Да живее царицата! (Бурни и продължителни ръкопесания и викове „Да живее! Ура!“)

Председател Христо Калфов: Има думата председателстващият Министерския съвет, министър на вътрешните работи и народното здраве.

Министър Петър Габровски: Уважаеми г-да народни представители! Получих от г-да регентите следното писмо:

„До председателстващия Министерския съвет, министър на вътрешните работи и народното здраве Петър Габровски.

Съгласно с чл. 130 от конституцията, упълномощаваме Ви да закрийте от наше име VI извънредна сесия на XXV обикновено Народно събрание.

Регенти, подписали саморъчно:

1. Кирил Княз Преславски

2. Проф. Богдан Филев

3. Генерал-лейтенант Никола Михов.“

В изпълнение на това поръчение на г-да регентите и от тяхно име обявявам VI извънредна сесия на XXV обикновено Народно събрание за закрито.

Председател Христо Калфов: Закривам заседанието.

(Закрито в 11 ч. 35 м.)

Председател: ХРИСТО КАЛФОВ

Секретари: { СВЕТОСЛАВ СЛАВОВ
СТЕФАН БАГРИЛОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ